

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXI.

Celovec, 3. velikega srpana 1912.

Št. 31.

SHOD

„Katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“

se vrši

v nedeljo dne 11. avgusta 1912

ob 2. uri popoldne

pri Železniku v Libučah.

Poroča gosp. posl. Grafenauer.

Ljudsko štetje med Slovenci.

C. kr. statistična centralna komisija je priobčila uradne številke o ljudskem štetju z dne 31. grudna 1910. Izid ljudskega štetja med Slovenci nas ni presenetil. Na Koroškem so našli skoro za 4 odstotke manj Slovencev kakor pred desetimi leti. Marsikdo je pričakoval, da bodo številke za koroške Slovence še mnogo bolj žalostne; prav nič bi se temu ne čudili, če pomislimo, da je na Koroškem izvedel ljudsko štetje pod vladno firmo nemški »Volksrat«; če bi ne bilo političnega društva, oziroma njegovi voditelji, bi bil nemški »Volksrat« brezdvomno naštel najmanj 20 odstotkov manj Slovencev, kakor jih je. Eksponent nemškega »Volksrata« za Koroško, baron Hein, je celo razpustil politično društvo, računajoč na to, da bo vzel koroškim Slovence zadnje sredstvo kontrole nad »uradnim« štetjem in da bo s tem činom preplašil ljudstvo in njegove voditelje. Toda mož se je zmotil, ker ni pomislil, da smo na Koroškem že itak vsega vajeni, da nas ničesar več ne preseneti, pa tudi ne — stre! Noben drug narod v Avstriji in v nobeni drugi deželi Slovenci niso toliko pretrpeli kakor na Koroškem. Namesto moralne podpore smo pa vrh tega od svojih bratov po raznih liberalnih listih dobivali še — psovke in natolcevanja, menda iz samega narodnega navdušenja in ljubezni za slovensko stvar.

Najprej nekaj splošnih podatkov: V Avstriji (Cislajtani) je 27.963.872 državljanov; od teh je 9.950.266 Nemcev, 6.435.983 Čehov, 4.967.989 Poljakov, 3.518.859 Rusinov, 1 milijon 252.940 Slovencev, 783.334 Lahov, 768.422 Srbov in Hrvatov, 275.115 Rumunov in 10 tisoč 974 Ogrov.

Na posamezne slovenske pokrajine pripada — brez ozira na tuje državljane, katerih število je pa znašalo koncem leta 1910 nekaj nad 600.000 v celi Avstriji: na **Kranjsko** 525.995 (508.150 v letu 1900) državljanov; od teh je Slovencev 490.978, torej 94,4 odstotka vsega prebivalstva, drugih Jugoslovanov 205, Nemcev 27.915 = 5,3 odstotka; na **Štajersko** 1.444.157 (1.356.494); od teh je Slovencev 409.684 = 29,4 odstotka (za skoraj 1,8 odstotka manj kakor leta 1900), drugih Jugoslovanov 151, Nemcev je 983.252 = 70,5 odstot.; na **Primorsko** 893.797 (756.546); Slovencev 266.614 = 32,2 odstotka, drugih Jugoslovanov pa 170.773 = 20,6 odstotka, Italijanov 356.495 = 43,1 odstotka, Nemcev 29.077 = 3,5 odstotka; na **Koroško** 396.200 (367.324) in sicer Slovencev 82.212 = 21,2 odstotka (za skoraj 4 odstotke manj, kakor v letu 1900), drugih Jugoslovanov 28, Nemcev 304.287 = 78,6 odstotka.

Ljubljana je štela 41.727 prebivalcev. Izmed teh je bilo 33.846 Slovencev, 5950 Nemcev, 360 Čehov, 95 Hrvatov in Srbov in 290 Lahov.

Celje je štelo 6919 prebivalcev, med temi 2027 Slovencev in 4625 Nemcev.

Maribor je štelo 27.994 prebivalcev, med temi 22.153 Nemcev in 3823 Slovencev.

Ptuj je štelo 4625 prebivalcev, med temi 3672 Nemcev in 601 Slovenca.

Celovec je imel 28.911 prebivalcev, med temi 1761 Slovencev in 25.582 Nemcev.

Pulj je štelo 70.499 prebivalcev, med temi 3524 Slovencev, 16.443 Hrvatov, 30.902 Laha in 9046 Nemcev.

Gradec je štelo 151.781 prebivalcev, med temi 1050 Slovencev.

Trst je štelo 190.941 prebivalcev, med temi 56.926 Slovencev.

Gorica je štela 26.750 prebivalcev, med temi 9819 Slovencev.

Slovenci smo od leta 1900 narasli za 60 tisoč 160 duš, to je le za 5,04 odstotka, čeravno znaša naravni prirastek v slovenskih pokrajinah med 10 in 20 odstotki. Slovenci smo po številu napredovali na Kranjskem in Primorskem, nazadovali pa na Štajerskem (za 1,8 odstotka) in Koroškem.

Zakaj smo Slovenci na Štajerskem in zlasti na Koroškem nazadovali, dočim so na Kranjskem in zlasti na Primorskem napredovali?

»Slovenski Narod« išče vzroka — v klerikalizmu in poziva na boj proti katoliškim strankam, češ, »da se narodni boji ne dajo uspešno izvojevati v zvezi s klerikalizmom ali pa v sodelovanju z njim, temveč le proti klerikalizmu. Protiklerikalna politika je narodna politika.« Te publice so povzeli drugi slov. liberalni listi, narekovalo jih pa seveda ni ne trezno premišljevanje in ne — izkušnja, ki nam ravno na Koroškem dokazuje nasprotno. Brez slovenskih duhovnikov na Koroškem bi koroških Slovencev že danes ne bilo več, vsaj narodno zavernih ne, liberalizem pa je bil, ki se je med koroškimi Slovenci zajedel, jih naredil neznačajne in tako žalibog velik del koroških Slovencev čez most liberalizma pripeljal v nemškutarski, oziroma nemško-nacionalni tabor in to že tedaj, še predno se je slovenski »klerikalizem« — da govornimo z »Narodom« — sploh pojavil na Koroškem.

Tržaška »Edinost« je našla drug vzrok, in sicer v razliki sistema slovenske politike v Trstu in na Štajerskem, oziroma Koroškem. »Tu v Trstu je vodstvo ostalo nepremično zvesto narodnim tradicijam (to je po slovensko: narodnim izročilom), skrbelo je, za narodno vzgojo mas, kateri (!) poslednjih ni podžigalo na medsebojno klanje, marveč jih je z vsemi danimi sredstvi vzgajalo za borbo proti narodnemu sovražniku!«

Tudi ta modrovanja dokazujejo le, kako plitvo pišejo nekateri slovenski listi v tako važni zadevi kakor ljudsko štetje, samo da ustreza strankarskim težnjam dotičnega lista. Ali ni ostalo politično vodstvo

Podlistek.

Lepa Rozika.

(Vizija. — Spisal A. B.)

Prvo poglavje.

I.

Kaj rad poslušam dede sive,
ko o preteklem govore
ob mraku in na koncu njive
ob zlatem žitu posede.
In žito z vetrom vstaja, pada . . .
Očem prijetna je naslada,
ko kakor morje valovi
in razposajeno beži
za sapicami, ki večerni
so hlad pridihale s seboj
in vedno znova, za vrstjaj
igrajo v slasti se prešerni
s šumečim biljem suhih žit.
Nikdar ni človek tega sit,

II.

ne pesmi, ki jih fantje zali
o devah ljubljanih pojo,
kako se bodo poslavljali,
na vojsko šli — kako težko . . .
Nemirna duša vase diše
to poezijo . . . Tiho, tiše . . .

Ponehal veter je . . . Lahna
v poljani vstala je megla . . .
Nad goro luna blede seva,
čez polje lije mlečen soj,
in v polje lega mir, pokoj
z Marijo-ave in odmeva,
ko duše klic, polne gorjā
k prestolu večnega Boga.

III.

Mi starci moško smo sedeli
v polkrogu in kadili smo;
medtem ko fantje pesmi peli,
mi resno govorili smo.
Prijetno tekla je beseda
in sosed hvalil je soseda
in hvalil je njegov tobak —
res, zadovoljen bil je vsak . . .
Začel takrat je dedek sivi —
devet že križev je imel —
povest, ki sam jo preživel
je v dobi, nikdar več povratljivi,
v mladosti daljni, v času sanj,
ki lep spomin le še je nanj.

IV.

»Možje,« začel je ded veselo,
spominjajoč se davnih dni,
»kako se je takrat živelo
težko, o tem več pojma ni.
Pesti so dvigali in kleli

ljudje in v kletvi onemeli,
kot da je kazen iz neba
težka od samega Boga . . .
Prekleli eni zemljo rodno
in šli po kruh v Ameriko,
in drugi vpognili glavo
pod bičem lakote svobodno
in dali svojo srčno kri,
več niso dvigali pesti.

V.

V trpljenju so se le smehljali,
živina nema, mrtev stroj
in za denar so se prodali
tovarnarju . . . Težak pokoj
jim v jutru motil zvižg piščali
in v temi so domov vršali,
pijani truda, trudnih rok
in opotekajočih nog.
Kot plahe sence so hiteli
domov med žalost, blede jad,
med bolno, lačno družinčad —
trpljenje črno so trpeli
in upali so boljnih dni.
Saj v upanju se manj trpi!

VI.

In oni, ki zemljó prekleli,
so šli v daljno Ameriko,
s seboj družino eni vzeli
in drugi šli so svobodno,

koroških Slovencev vedno zvesto narodnim izročilom, programu Andreja Einspielerja, ali ni po potrebi vedno in povsod in nasproti vsem nastopalo, če so hoteli ta stara narodna izročila, v katerih so se začeli koroški Slovenci probujati, pogaziti? Kdaj je bil politični sistem koroških Slovencev podžiganje in medsebojno klanje? Če je bilo pred par leti nekaj prask, so jih povzročili le tisti, ki so hoteli stare »narodne tradicije« koroških Slovencev vreči med staro šaro in uvesti na Koroško razdirajočo politiko kranjskih liberalcev!

Vzroki so čisto drugi in globlji! Naštetjmo zaenkrat samo najvažnejše:

Laška kultura Slovencev niti zdaleka ni v tej meri nevarna kakor je nemška. Vlada in nemštvo je pri nas eno in isto. Kar hoče nemštvo, hoče vlada, ali vsaj stori tudi vlada. Na Goriškem in Primorskem uživajo Slovenci, vsaj v novejšem času, v boju proti Lahom celo nekako oporo pri vladi, četudi ne tako očitne, kakor bi si je želeli. Tako je na primer v Trstu in v Gorici vlada vsled laških sleparij pri ljudskem štetju odredila revizijo ljudskega štetja, na Koroškem pa tega ni storila, čeravno se je to od slovenske strani zahtevalo, pa tudi dokazalo, da so se godile pri ljudskem štetju take sleparije, tak terorizem, da smemo reči: Številke centralnega statističnega urada glede ljudskega štetja na Koroškem so velika laž! Te številke res govorijo, toda ne povedo resničnega razmerja, pač pa govorijo o vnebovpijoči nasilnosti, neizmerni gospodarski in narodni krivičnosti nemških nacionalcev do Slovencev, o takem terorizmu, kakor ga ni niti na Ogrskem ali na Hrvaškem!

Avstrijsko nemštvo se je z vso silo in z vsemi razpoložljivimi sredstvi vrglo predvsem na slovenski del Koroške in na Štajersko mejo. Dočim pa imajo štajerski Slovenci vsled danih razmer še dosti odporne sile, je koroški Slovenci žal nimamo. Odkod pa tudi!?

Ali naj izvira iz naše moči v deželnem zboru kjer je ni vsled zloglasne razdelitve volilnih okrajev za deželni zbor? Ali jo naj jemljemo iz državnega zbora, kjer imamo samo enega zastopnika, katerega mandat je vsled krivične razdelitve državnoborskih volilnih okrajev vedno bojni mandat, ki ga bo le z največjim naporom mogoče obdržati? Ali naj iščemo to odporo v naših, že po celem svetu proslulih šolah, kjer plačani učiteljski renegati zastrupljajo srca slovenskih otrok? Ali naj iščemo pri nas odporno silo pri vladi, ki nam na primer ne da niti teh šol, ki smo si jih že pred časom priborili inštančnim potom pri najvišjih oblastih in torej sama štrajka zoper zakone, nad katerimi bi morala čuvati? Vrhtega se je nemškutarija na Koroškem ugnezdila vse drugače nego na Štajerskem. Ko je začel buditi rajni Andrej Einspieler koroške Slovence, jih je takorekoč budil že — od napol mrtvih. Govorili so slovensko bolj nego da-

nes, čutili pa so nemškutarsko! Začeti je moral celo najprej pri — duhovnikih. Celo v Einspielerju samem so vzbudili narodno zavest in narodni ponos šele Nemci sami, ko so začeli čez »manjvredne Slovence« po svojih listih grdo psovati!

Koroškim Slovencev je vrhtega preteklost, zgodovina utisnila drug značaj kakor ga imajo južno od nas živeči Slovenci. Tedaj, ko primorskemu Slovincu vsled krivic vzkipi kri, ostane koroški Slovenec miren in se ne upa zganiti in pahniti s sebe tujega jarma. Povsodi okoli sebe vidi nastavljene zanjke, v katere bo padel, če se bo odločno branil. Nacionalna organizacija koroških Nemcev je na celem jugu in v alpskih deželah najboljša in najbolj dosledna.

Kar je iz naroda na Koroškem izšlo slovenskega razumnštva, se je vsled pritiska in borbe za kruh, pa tudi vsled protustavne vzgoje v šolah ali v narodu izneverilo ali pa je moralo romati — čez deželne meje. E d i n a d u h o v š č i n a — ti »pogubni klerikalci« — so ostali še steber, pa tudi tu v novejšem času skuša nemška prenapetost zrahljati temelje, kar pa ne bo šlo! Manjka delavcev! Na nekaterih ramah sloni preveč dela, ki ga seveda ne zmorejo. Par moči liberalnega mišljenja, ki so prišle v deželo, pa je začelo tisti »bratomorni boj« zoper požrtvovalne voditelje, namesto da bi bili svoje moči zastavili ramo ob rami z njimi proti skupnemu nasprotniku. Ko pa niso imeli nobenih uspehov, so pa vteknili bojne meče v nožnico; na narodne nasprotnike pa se sploh niso upali.

Konečno pa smo našli tudi pri svojih bratih po drugih deželah vse premalo opore; če bi bili na primer slovenski liberalni listi v svojih predalih porabili zoper naše narodne nasprotnike vsaj toliko prostora, kolikor so ga zoper edine slovenske narodne delavce na Koroškem in bi nas bila tako vsa Slovenija združeno podpirala, vsaj moralno v naših težavnih bojih, potem bi se bila vlada na koroške Slovence morda malo bolj ozirala, bolj poslušala njihov glas, in če bi tudi tedaj tega ne storila, bi tudi ne smeli iskati nazadovanja pri ljudskem štetju v sistemu politike koroških Slovencev! Slovenski časnikarji, malo več resnosti in premišljenosti, bo pa manj »škodljivega bratomornega boja« in več narod. uspehov!

Evharistični kongres na Dunaju.

1. Priglasilo se je dosihmal 260 udeležencev; za posebni vlak jih je treba 360; manjka jih torej še 100; ako se zadostno število ne oglasi, se peljemo z navadnim vlakom; in vendar bi bilo častno za nas, ko bi prišli s posebnim vlakom! Zato agitirajte vsi še za udeležbo — do 10. avgusta se lahko še priglasijo, kdor želi z nami — po 10. avgustu se ne bo nikogar več sprejelo.

2. Priglasilo se jih je iz sledečih župnij: Pliberk 30, Šmihel nad Pliberkom 26, Pre-

valje 13, Žrelc 12, Dobrlavas 10, Brdo 9, Št. Janž v Rožu 8, Lipa nad Vrbo 8, Vogrče 8, Radiše 8, Št. Jakob v Rožu 7, Medgorje 7, Št. Jurij na Vinogradih 7, Celovec 7, Žihpolje 6, Ledenice 6, Št. Peter pri Grabštanju 6, Libeliče 5, Tinje 5, Logaves 5, Št. Jakob ob cesti 4, Smarjeta pri Velikovcu 4, Črna 4, Javorje 4, Možica 4, Sveče 4, Kotlje 4, Vetrinj 3, Krčanje 3, Borovlje 3, Podravlje 2, Škofiče 2, Otok 2, Vovbre 2, Kapla ob Dravi 2, Št. Rupert pri Velikovcu 2, Kazaze 1, Čajnce 1, Guštanj 1, Sele 1, Rabelj 1, Loče 1, Ovčjasvas 1, Breza 1, Marija na Zili 1, Št. Ilj na Dravi 1, Kamen v Podjuni 1, Gorenče 1, Grebinjski kloster 1, Žitaravas 1, Globasnica 1, Ruda 1, Velikovec 1, Št. Peter na Vašinjah 1, Št. Vid v Podjuni 1.

3. Čč. duhovščino opozarjamo: vsak duhovnik naj prinese s seboj talar in koreltelj; potem humerale in purifikatorij ter si priskrbi celebret. Za vsak dan med kongresom si je treba kupiti listek, na katerem je določen čas in kraj maševanja. Listek stane 50 vin. in so s tem pokriti vsi stroški (species, cerkovnik, strežnik).

Kdor želi one dni maševati, naj torej naznani dan, da mu preskrbimo listek, ker razpošilja te listke stanovanjska komisija. Od 11. do 15. septembra se lahko bere missa votiva de Ssmo Sacramento. Dovoljenje za biniranje naj si čč. gg. duhovniki priskrbe pri knezoškofijskem ordinarijatu.

4. Vsi narodi bodo nastopili v narodnih nošah; lepo bi bilo, ko bi tudi udeleženci iz Roža in Ziljske doline vzeli s seboj narodne noše.

5. Vsi tisti, ki se niso priglasili za posebno stanovanje, ampak bodo prenočevali v skupnih stanovanjih, morajo prinesiti s seboj brisalko in drugo toaletno — osrednji odbor ne more tega preskrbeti. Tisti pa, ki so se oglasili za posebno stanovanje, bodo z vsem preskrbljeni.

6. Nekateri so vprašali, ali gremo na povratku tudi na romanje v Marijino Celje — slovenska sekcija je sklenila, da ne, ker se vračamo skupno nazaj s posebnim vlakom, zlasti ker se bo mnogim domu nudilo.

7. Čuli smo, da se bo kongresa udeležilo več gg. bogoslovcev; odboru se še nikdo ni prijavil.

8. Za pevce in pevke: Vadijo naj se sledečih pesmi: Cecilija I. (112) stara izdaja: »O Jezus, presladko ime«; Cecilija I. (43): »Bodi moljeno«. Cecilija II. (27): »O srečna duša, blagor ti.« Cecilija II. (3): »Usmiljeni Jezus«.

Razprava proti Jukiću in soobtožencem.

V ponedeljek, dne 29. malega srpana, se je začela v Zagrebu obravnava proti dijaku Jukiću, ki je dne 8. rožnika poizkusil ustreliti kraljevega komisarja Cuvaja; kot sokrivce je državno pravdnštvo poklicalo pred sodišče 11 dijakov srednješolcev, izmed katerih je najmlajši 15 let stari Cvijič. Obtoženi so, da so imeli zaroto in namen ustanovitve jugoslovanske republike, ki da so jo nameravali ustanoviti z bombami in revolverji. Državno pravdnštvo je torej srečno skrpucalo obtožnico, kakršne si želi Cuvaj, ki išče državne zarote pri — otrokih. Prva dva dneva obravnave sta že pokazala, da ima sodišče opraviti z blaznim, na živcih bolanim človekom, s katerim so imeli drugi dijaki svoje veselje.

Ko je predsednik otvoril glavno razpravo proti Luki Jukiću in tovarišem radi zločinstva umora, je Jukič vstal in na glas zavpil: »Lopova Cuvaja, ki je izvršil razbojništvo nad hrvaškim narodom, pripeljite semkaj in njega sodite!« Jukič je bil pri obravnavi zelo zamišljen, mahoma pa se je zopet razburil. Odklonil je zagovornika, češ, da se v neustavni Hrvatski niti v sodni dvorani ne more iskreno braniti. Jukičev zagovornik dr. Prebeg je stavil predlog, da naj pošljejo Jukiča na opazovalni oddelek. Svoj predlog je podprl z zelo tehtnimi razlogi; dokazoval je, da oče Jukičev ni normalen in tudi Jukiča so odpustili od vojakov, ker ni bil prave pameti. Policijo je obdolžil, da je hotela, da pride do napada. Osem dni prej je že našla bombo, pa ni prišla Jukiča. Na obtožni klopi bi ne smel sedeti Jukič, ampak šef policije. Državni

in drugi so doma pustili družino svojo in po sili odtrgali so se od nje in šli za sivo so morje. A Repič mladi lepo ženo v Ameriko ni s sabo vzel, preveč ljubezni je verjel In svoje dete, porojeno pred dnevi, je nekoliko poljubil z dušo žalostno

VII.

in šel Globoka, težka tuga je šla za njim In kot prekleto bežal je v tuji, daljni svet Med narodom kot da je kuga prišla, je temno završalo in vse povoda je iskalo v pohlepu po bogastvu, da roditi noče več zemlja Ljubav do doma, kje? In studa je polna duša njih bilá Ponoči truma je odšla za trumo Hej, ljudje, brez truda za morjem služi se denar in vsak je zase gospodar!

VIII.

Tako so menili in šli so. In mnogi se čez morskó plan

bogat je vrnil, zdrav A niso prišli tako drugi Bolan in brez moči se mnog spet vrača: »O dom, o, sprejmi me berača!« Izpila mu tujina kri in vrnila ga brez moči O bratje, jaz sem vse to videl, ko trudni so se vračali in domovini plačali so z nehvaleznostjo In stidel od onih se mi ni nikdo, ljubili smo jih bratovsko,

IX.

saj so zaslepljeni le bili. — In sredi daljnih, tujih dalj je mnogi tiho vztrepetal v spominih na domovje. Mili spomini so človeku sladki In kakor ptici na povratki, so mu zbudili spet ljubav do rodni logov in dobrih, spet je občutil v duši bedni vso ono tajnostno oblast, ki nam je vcepljena že v rast, jo nosi v sebi človek slednji od matere in mleka nje, da v srcu spet ljubav vzcete

(Dalje sledi.)

pravdnik je proti tem izvajanjem protestiral. Senat se je o predlogu dr. Prebega posvetoval, pa ga je zaenkrat odbil, pač pa je poklical dva izvedenca, da pazita pri razpravi na Jukiča in doženeta, če je Jukič blazen ali ne.

Med čitanjem obtožnice je Jukič vstal in šel k vratom, ki vodijo v zapore. Predsednik je prekinil razpravo. Popoldne je Jukič pri čitanju obtožnice zaspal. Naenkrat je planil po koncu in hotel oditi v zapor. Orožniki so planili za njim, ga zgrabili za vrat in ga sunili v dvorano; drug orožnik ga je s puškinim kopitom dregnul v rebra. Vsled tega je v dvorani nastalo nepopisno zgražanje. Dr. Prebeg je protestiral zoper tako ravnanje. Jukič se je odločno uprl, potisnil orožnike v stran in odkorakal v zapor. Predsednik je odgodil obravnavo do 8. ure.

Jukiča so pripeljali zopet v dvorano. Na vprašanja je kričal le: »Pripeljite Cuvaja! On naj odgovarja« in podobno. Vstal je in začel rušiti klopi. Odvesti so ga morali iz sodne dvorane. Dr. Prebeg je vnovič predlagal, da Jukiča odvedejo v opazovalnico. Navajal je, kako kruto so postopali v zaporu z Jukičem. Djali so ga v okove in topli, da je moral tako izpovedati, kakor se mu je narekovalo in da se tudi še sedaj strogo postopa, vsled česar ni čudno, če se pri obravnavi vede kot blazen. Predlog je bil zopet odbit.

K obravnavi v torek je bilo oddanih samo 39 vstopnic, od katerih so jih dobili časnikarji 20. Uradni list »Narodne Novine« je priobčil o obravnavi popačeno poročilo, kar je dr. Prebeg pri obravnavi povdarjal in dolžil popačbe državnega pravdnika. Ko so pripeljali Jukiča s podvojeno eskorto, je Jukič vzkliknil: »Kje so porotniki? Porotnike hočem imeti!« Vojaka in orožnika so pograbili Jukiča, katerega je popadel nervozni krč, da se je zgrudil na tla. Kljub temu so padli po njem in nastal je pravcati pretep. Jukiča so zopet odvedli. Po odmoru je predsednik dal zopet privedi Jukiča v dvorano. Jukiču se je že od daleč videlo, da je silno razburjen. Komaj je prestopil prag, je že začel vpiti: »Ne bojim se vas, ne bojim se tudi rablja! Toda Cuvaja hočem imeti tukaj! Poleg mene naj sedi zločinec! Privedite ga semkaj, če ste pravični sodniki!« Ker so ga stražniki začeli pretepati, jim je predsednik ukazal, da ga naj pustijo pri miru. Nato je Jukič popolnoma mirno odšel iz dvorane.

Nato je bil zaslišan 15letni Cvijič. Na vprašanje, če se čuti krivega, je odgovoril, da ne. Pomenkovali so se z Jukičem, slišali od njega, kaj da namerava, pa ga niso imeli za resnega. O kaki revoluciji ali zaroti se nikdar ni govorilo. Pač je Jukič govoril, da bo ustanovil republiko v Stenjevcu. (V Stenjevcu je hrvaška deželna blaznica ali norišnica.) Pravil je, da bo ustrelil Cuvaja pri procesiji, pa mu tega niso verjeli. Bombo je tako neumno skrtil, da jo je našla celo zagrebška policija. Kdo bi potem verjel takemu človeku! O vsem tem, kar ve povedati obtožnica, niso ničesar vedeli. Jukič jim je le ugajal, ko je tako pripovedoval in so ga radi poslušali. Popoldne je predsednik prekinil razpravo.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Polkovnik Fran Beseljak, poveljnik monturnega skladišča deželne brambe na Dunaju, je povišan v plemstvo.

Najvišje dovoljenje. Cesar je g. Jak. Puklu, dolgoletnemu predsedniku kat. šol. društva v Marija Enzersdorfu pri Dunaju, blagovolil dovoliti, da sme častni križec pro ecclesia et pontifice, s katerim ga je odlikoval sv. Oče Pij X., sprejeti in nositi.

Letošnji nabori na Koroškem. Vojaški nabori se začnejo dne 12. avgusta in se vršijo po sledečem redu: Okraj Velikovec: Železna Kapla 12. avg., Dobrlavas 13. avg., Prevalje 14. in 16. avg., Prevalje 17. avg., Pliberk 19. avg. Okraj Beljak: Rožek 21. avg., Beljak 22., 23., 24., 26. avg., Trbiž 27. avg., Podklošter 28. avg., Paternion 30. avg. Okraj Šmohor: Šmohor 12. septembra. Okraj Celovec (okolica): Borovlje 14. septembra, Ce-

lovec 16. in 17. septembra, Trg 18. in 19. septembra. Okraj Celovec (mesto): 20. septembra. Okraj Volšperg: Št. Pavel 30. septembra in 1. oktobra, Volšperg 3. in 4. oktobra.

Avstrijska Katoliška Unija! Z dežele smo prejeli poročilo: Slišim besede, pač — a vidim dejanja, ki že kar v prvem začetku nasprotujejo izgovorjenim in napisanim besedam. Lepo res piše A. K. Unija v svojem oklicu in tudi v priloženih pravilih lepo piše o naravnih pravicah vseh narodov, katere treba spoštovati, o združitvi vseh avstrijskih narodov do složnega dela za skupne cilje — toda prvo delo A. K. U. je že pobarvano, na debelo je pobarvano črnordečerumeno: vsi razposlani kolki Unije, izven dveh črnorumenih, so črnordečerumeni! Še celo kolek z napisom patrona Avstrije in s podobo Device Marije, ki sicer kaže slovanske barve, je obrobjen s črnordečerumenim robom, kakor da bi hotel reči: Slovani, le sem v naše naročje, da vas bratsko objamemo v nemške okove! — Morda so barve na dotičnih kolkih le slučajne, brez navedene tendence, toda dosedanje izkušnje s katoliškimi Nemci v Avstriji v polnem obsegu potrjujejo dopisnikovo domnevanje. Slovani smo bili katoliškim Nemcem samo tako dolgo dobrodošli, dokler so nas potrebovali, potem so pa še vedno raje iskali stika z liberalnimi Nemci. Najprej samo katolicizem, potem pa nemški krščanski socializem!

Slovenski delavci in delavke iz Celovca in okolice!

Jugoslovanska Strokovna Zveza v Ljubljani

priredi

v soboto dne 3. avgusta 1912 ob 8. uri zvečer
v mali dvorani hotela Trabesinger

delauski shod.

Ustanovila se bo skupina »Celovec« Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Pride gosp. državni poslanec Gostinčar iz Ljubljane.

Slovenski delavci in delavke, agitirajte za udeležbo!

Pripravljajni odbor.

Operacija č. g. Žaka. Č. g. župnik Žak iz Poreč se je moral v ponedeljek, 29. m. m., podvreči operaciji. Trpel je na zoženju želodca. Operacija, ki jo je izvršil v sanatoriju »Marija pomagaj« v Celovcu g. dr. pl. Arlt, se je popolnoma posrečila in se bolnik počuti razmeroma dobro.

Reberška papirnica v konkurzu. Tovarna za papir in celulozo na Reberci pri Železni Kapli (imejitelja tvrdke Emil in Teodor Hamburger) je v konkurzu. Tovarna je baje obremenjena s 700.000 K hipotečnih dolgov.

Kako dvorni svetnik Schuster razpisuje službe. V Št. Jakobu v Rožu, v popolnoma slovenskem kraju, je razpisana služba babice. Okrajni glavar Schuster zahteva od prosilk vse mogoče, da pa morajo znati slovensko, je pa pozabil. Smo radovedni, je temu vzrok pozabljenost ali namen!

Dvojen obraz. Stari Rimljani so častili boga z dvojnimi obrazom z imenom Janus. Dvojen Janus obraz rada kaže tudi graška »Tagespost«, ki je 26. m. m. zapisala besede: »Rusi imajo nasproti Rusinom ali Ukrajincem slabo vest. Zatiirajo to ljudstvo, ki šteje 22 do 25 milijonov duš in mu ne dovolijo niti ljudskih šol, v katerih bi moglo gojiti svoj materni jezik.« In kako delajo nemškonalnati bratci na Koroškem s Slovenci?

Usirelil se je na celovškem mestnem pokopališču 23 let stari Vincenc Koch, potnik v Celovcu. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl. Bolehal je na živčni bolezni.

Ponesrečil se je v nedeljo, 28. m. m., 19-letni gimnazijec Feliks vitez pl. Luschan iz Milštata. Z dr. Klausom iz Špitala in z nekim tretjim tovarišem se je podal od shanoverske kočice na Ankogel; ko so korakali

čez neko snežišče, mu je izpodrsnilo in je padel 80 m globoko in obležal z razbito črepinjo. Mrliča so prepeljali v Malnico.

Komisar Čuvaj iz Zagreba se je pred kratkim nahajal v Šmohorju. S svojo ženo se je peljal z avtomobilom celo do »Glocknerhaus« pod Visokim Klekom.

Mrtvega so našli na planini Mošenici nekega Jožefa Raupa. Menda je bil vinjen in se je pri iskanju koreninic ponesrečil. Mrliča so prepeljali v Reichenau.

Obesil se je v Celovcu uslužbenec vojaškega oskrbovališča Franc Hribernik. Menda ni bil pri pameti.

Odpad od vere. Od vere je odpadla nadučiteljeva žena Emilija Truntschnig, rojena leta 1867. v Puchu pri Weitzu in njena hčerka Hedvika Truntschnig, rojena v Solkovi leta 1905, ter Alojzij Magomečnik, knjigovodja v tovarni vit. Burgerja v Celovcu, rojen leta 1883.

S črešnje je padel kakih šest metrov globoko na god svete Ane Blaž Schäfer, podomače Jurčev na Belšaku pri Pliberku, in se je močno poškodoval.

Železnico Maribor—Spodnji Dravograd hočejo v bodoče gnati z električnim obratom. V ta namen je po naročilu železniškega ministrstva pretekle dni civilni inženir Schenkel pregledoval progo. Na podlagi tega pregledovanja se bo šele končno posvetovalo o izpeljivosti te misli.

Maribor. Nova stavba pri Ruški Koči (Sv. Areh, 1250 m) je že pod streho ter se je oddala dne 1. avgusta prometu. Stavba je last Podravske podružnice S. P. D. ter namenjena pred vsem letoviščarjem ter so do malega že vse sobe oddane. Od stavbe, katera bo nosila ponosno ime »Vila Planinka«, so krasni izleti in izprehodi po senčnatih gozdih. Oskrbljena je kočja jako dobro ter so vsi, ki jo obiščejo, polni hvale in priznanja. Otvoritvena slavnost v obliki planinske veselice bo v nedeljo, dne 8. septembra ter vabimo na isto vse prijatelje planin in dobre zabave. Prid' vrh planin, nižave sin! R.

Spodnji Dravberg. Utonil je dne 25. julija pri kohanju v Dravi sin tukajšnjega mizarskega mojstra J. Lesjaka. Janez star 10 let. Tovariš ga je skušal rešiti, a je bil pre slab za to. Trupla doslej niso našli. Žalost starišev je velika.

Libeliče. Umrl je dne 28. julija občinski sluga in posestnik gospod Filip Krautberger, star 72 let. 32 let je opravljal zvesto in neumorno službo občinskega sluga. Bil je zadnji čas tudi načelnik požarne brambe. Vse ga je spoštovalo in ljubilo radi njegove postrežljivosti in skromnosti. Pri volitvah je vedno zvesto stal ob naši strani. Pogreb je bil veličasten, domači g. župnik mu je v slovo govoril ganljive besede. Udeležilo se je pogreba mnogo občinstva in tudi zastopniki bližnjih požarnih bramb. N. v m. p.!

Podljubelj. Tu kmalu začnejo graditi težko in dolgo pričakovani vodovod.

Kapla ob Dravi. (Avtomobil zgor.) V četrtek, 25. julija, se je iz vlaka, ki vozi ob 8. uri 30 minut zvečer iz Celovca, pri humberškem mostu videl čuden prizor: na cesti je stal ves v plamenu avtomobil, samo železno ogrodje smo še videli. V avtomobilu sta se vozila dva agenta. Ko sta se peljala čez Dravo, zapazi neka žena ogenj pod avtomobilom. Kaj takega še ni videla nikoli in zato začne vpiti: Ogenj, ogenj! Agenti ustavita avtomobil in zapazita, da je eden od zadaj že precej osmojen. Avtomobil je gorel naprej, da je zgorelo vseh 60 litrov bencina, ki sta ga imela seboj, kljub temu, da so polivali z vodo, ker so se ljudje bali, da bi ognja ne zaneslo v bližnje hiše. Avtomobil sta imela zavarovan za 5000 kron. Zvečer že se pripelje z avtomobilom tovarnar Bohrer iz Celovca, ker je bil avtomobil kupljen pri njem. Drugega dne si ostanke ogleda še komisija, nato jih nalože na tovorni avtomobil in odpeljejo vse vkup v Celovec.

Borovlje. (Povečanje tovarn.) Pred kratkim šele so opustili tovarne v Bajtišah in Podljubelju in so postavili v Borovljah velike tovarne. A te že sedaj ne zadostujejo več in jih bodo zato povečali. Kmalu bo dograjeno veliko novo skladišče na Koblju. Tudi mislijo postaviti novo električno, četrto v Borovljah. Voda bo nape-

ljana visoko nad Podljubelj in od tam bo tekla v naglem padcu na turbino nove velike elektrarne.

Borovlje. (Telefon čez Ljubelj.) Naš odstavljeni tovarniški ravnatelj Rieger se trudi, da bi prepričal prebivalce Tržiča in Sv. Ane na Kranjskem, koliko koristni bi imeli, če bi se Tržič in Borovlje zvezala s telefonom. Kratko mu svetujemo in povemo: če hoče Rieger imeti zvezo s tržiškimi tovarnarji — kdo drugi zveze itak skoro nikoli ne rabi — naj telefon napeljejo tovarne, a ni treba prispevkov iz kmečkih žepov.

Bilčovs. Dobri prijatelji se radi pogovarjajo. Midva, ljubi »Mir«, že nekaj časa nisva govorila, bilo mi je dolgčas! Poslušaj, kaj ti danes povem. Naše društvo »Bilka« je že precej zraslo in postalo močno, tako da se vsi veselijo, ki so z nami v srcu in bodo gotovo tudi pristopili. Največje zasluge za rast našega društva pa imajo gotovo naše vrle pevke in izvrstni pevci. Veselo jih je poslušati. Še komaj pol leta se učijo, pa že tako prepevajo, da si človek ponosen na nje. V cerkvi pri božji službi nehote prenehaš z molitvijo in poslušajš ubrano petje, izven cerkve pa te vleče z vso silo tja, kjer so pevci zbrani, in se razlega mogočen glas mile slovenske pesmi. Tole, dragi prijatelj »Mir«, sem imel na srcu in ti danes povedal. Prosim te, kamorkoli prideš, povej to veselo novico vsakemu, ki ljubi petje in se veseli napredka slovenskega društva. Na svidenje v kratkem!

Kazaze v Podjuni. (Zborovanje), ki ga je priredilo naše slovensko katoliško izobraževalno društvo minulo nedeljo v novomašniški uti v spomin 50letnice smrti našega slavnega škofa A. M. Slomška, je bilo nad pričakovanje dobro obiskano. Pri ustanovitvi društva je bilo navzočih ljudi okoli 70, to pot okoli 130. Seveda je k temu mnogo pripomogla krasno okinčana novomašniška uta, kjer je vsak v senci in v svežem zraku dobil prijeten prostorček. Po kratkem uvodu otvoritelja shoda o pomenu A. M. Slomška za slovenski narod nastopi načelnik S. K. S. Z. g. dr. Rožič. V poldrugo uro trajajočem govoru nam je gospod govornik zelo spretno razvil potrebe sedanega časa za posamezne stanove našega ljudstva. Priporočal je možem in mladeničem strokovnega znanja, treznost, štedljivost, branje dobrih časnikov in knjig, in zlasti tesno stanovsko organizacijo, ženam in dekletom pa poleg tega še posebno skrb za snažnost, umno gospodinjstvo, skrb za domača zdravila, vsem pa ljubezen do vere in domače zemlje. Za navdušeni vsestransko premišljeni govor še enkrat iskrena hvala! Prostovoljno so nato zložili udeleženci shoda za društvo 15 K 70 h, za katere se društveni odbor tem potom najprisrčneje zahvaljuje.

Goselnas. (Nesreča.) V petek popoldan, dne 26. julija sta na nekem ovinku blizu Goselnasvi trčila skupaj dva avtomobila. Oba sta bila tako poškodovana, da sta mogla šele v soboto popoldne nadaljevati vožnjo; potnikom se razun enemu gospodu, ki si je pohabil eno roko, ni zgodilo ničesar hudega.

Spodnji Dravberg. Minulo nedeljo je napravila tukajšnja nova veteranska podružnica veselico in je nanjo povabila tudi sosedna društva. Imeli so izvrstno godbo iz Ödendorfa. Brez hujskanja pa ni šlo. Videli smo črno-rdeče-žolte zastave, katere so pruskega rojstva. Te zastave so imele namen dražiti Slovence, ali pa so bile razobešene veterancem v spomin, da so Prusi Avstrije leta 1866. pri Kraljevem gradu natepli? Res pravi škandal in neumnost, obešati pri takšnih slavnostih pruske zastave, ko je geslo veteranskega društva: »Patriotično in nepristransko naprej!« Prireditelj je bil neki čevljar Farber, ta pa še sploh ni kaj pametnega ukrenil.

Gutštanj. Veteransko veselico smo imeli dne 27. malega srpana v Spodnjem Dravbergu. Bilo je prav fletno. Napravili so slavolok, nad njega obesili cesarjevo sliko, ali kar se nam čudno zdi, tisto okrasili s črno-rdečo-žolto zastavo. Veteransko društvo pa more biti vendar nepristransko, pa ne hajlovske. Si bomo zapomnili. — Slovenski veterani.

Iz Rude nam piše somišljenik: Poročam o zadnjem dobro obiskanem zborovanju našega Izobraževalnega društva na ruški

sejm dne 21. t. m. pri Frastlenu na Dobrovi. Naš vrli predsednik Mihael Melišnik je pozdravil navzoče zborovalce, ki so deloma prišli tudi iz sosednjih far, Št. Petra, Porenč in Vogrč. Ker objubljeni govornik »Slov. kršč. soc. zveze« iz Celovca vsled slabega vremena ni prišel na shod, nam je iz zadrege pomagal živinorejski instruktor iz Velikoveca. V kratkem, pa zanimivem govoru je razložil, kako se v sedanjem času organizirajo in združujejo vsi stanovi in je to potrebno tudi kmečkemu stanu, če hoče svoje stanje izboljšati; združiti se je treba pa le v krščanskih društvih, kakor je n. pr. tudi naše kmečko izobraževalno društvo. Nato je sledila krasna igra »Lurška pastirica« na priprostem domačem odru. Predstavljale so jo dekleta iz šentpeterske in ruške fare prav lepo in ganljivo, da se je vsem dopadla. Pokazale so, da so verne, hrabre Slovenke in znajo kaj napraviti. Nazadnje je bila še tombola, ki je bila posebno živahna, napravila dosti smeha in prinesla marsikateremu tudi kakšen dobiček za spomin. Našim nasprotnikom zborovanje seveda ni bilo po volji in bi je bili najrajše zabranili, če bi le mogli. Čudno! Še cigani dobijo prostora v tukajšnjih gostilnah za svoje igre, zakaj bi se Slovenci na domačih tleh ne smeli pošteno kratkočasiti in izobraževati? Tu se pač vidi, kje je doma prava omika.

Resen predlog

in nasvet vsaki gospodinjji, ki želi napraviti iz žita okusno, dehtečo, a vendar poceni kavo.

Tej zahtevi odgovarja v popolni meri zrati kavi po okusu najbolj slična

„Franckova Perlř, znamka :Perlo:“

Uvažujte, cenjena gospodinja, navodilo, ki se nahaja na vsakem zavitku. — Dobi se povsod.

Borovlje. (Župan in občinski odbornik Damkov Foltejšta šla po »Nürnbergertichter«.) Lepi časi se obetajo Borovljam. Postale bodo pametne, naša visoka gospoda se bo odvadila ponočevanja, začela dajati vzglede lepega, treznega življenja in razumnega gospodarstva, mogoče celo začela misliti nazaj na lepe čase, ko so še ležali v zibelkah in so jim slovenske matere prepevale lepe slovenske pesmice, pri katerih so vsakokrat tako sladko zaspavali. Zakaj upamo na boljše čase? Oh zato, ker sta župan in Foltejš, prvi glavi v občini, vendar enkrat našla prilžnost, da prideta v Norimberk na Nemškem (kjer imajo »trihtar«, s katerim se vliva pamet v glavo), ne da bi kdo že poprej zapazil, zakaj gresta tja. Tam v Norimberku je bila te dni velika pevska slavnost. Pri tej ni smelo manjkati »pristnih Nemcev« od našega pevskega društva »Alpenrose«, ker sicer bi ne mogli zapeti njim sorodne pesmi »Verlassen«, ki so jo pri sprejemu koroški pevci dali navrh. Ta pesem je namreč ravno tako nemčurska kot borovski pevci, saj jo še sedaj okoli Vrbskega jezera pojejo stari pevci slovensko in jo je nemčur Košat lepo predstavil in izdal kot svojo. Deset pevec je šlo iz Borovelj, med temi župan in Foltejš. Pridružila sta se pevcem, kot bi hotela tam peti, a v resnici je to bila samo lepa prilžnost, da prideta da »trihtarja«, o katerem se jima je že sanjalo, odkar morata tožiti o slabih časih. Bila sta tam, in upamo, da sta prav dobro opravila. Ker poznamo župana in Foltejša, ki z enkratno porabo trihtarja gotovo še nista dovolj pametna za prenovljenje sebe in občine in upamo, da to tudi sama vesta, mislimo, da sta pri »pivski slavnosti«, drugem delu pevske slavnosti, pregovorila — saj je naš župan povsod znan kot iako dober govornik — Norimberžane, da jima saj za eno leto posodijo trihtar; tako dolgo ga najmanj potrebujeta zase in še mogoče za koga, ako hočeta, da res prisijejo Borovljam lepi časi, kar vsi pričakujejo, ki so ju v duhu spremljali v Norimberk z najboljšimi nadami. Dal vsenemški bog Vodan, da se ne varajo!

Velika pevska slavnost na Proseku pri Trstu. 25letnica pevskega društva »Haj-

drih«. V letih narodnega preporoda slovenskega na tržiških tleh zavzemala je slovenska pesem prav odlično mesto narodnega buditelja. Po mestu in okolici so se zbirali za narod navdušeni moške in mladeniči ljubitelji petja v male zборе in s svojim navduševalnim petjem slovenskih pesmi budili narod iz spanja. S pesmijo so navduševali narod in v njem vzbujali zavednost, Spodbujeni po krasnih uspehih vedno bolj in bolj rastočega števila pevcev, kakor tudi zavednih narodnih sinov in hčera začela so se snovati v mestu in okolici pevska društva in prvo, ki vrši to hvalevredno delo za narod 25 let, je pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku. Vsled tega je pevsko društvo »Hajdrih« ob svoji 25letnici sklenilo proslaviti buditeljico, slovensko pesem, z veliko slavnostjo. Vredna je, da se jo dostojno slavi, saj ista po vsem slovenskem svetu vedno vrši in zavzema odlično mesto narodnega buditelja. Da se ta slavnost, ta slovenski pevski praznik čim dostojnejše in vredno proslavi, vabi pevsko društvo »Hajdrih« vsa slovenska pevska društva k prijaznemu sodelovanju oziroma soudeležbi. Temu vabilu se je do sedaj odzvalo že več društev, mnogo jih gotovo še sledi. Slovesnost se bode vršila 8. septembra t. l. v velikem, krasnem senčnatem gaju, s krasnim razgledom na morje Jadransko. Ta pogled bode izvalil tisoč in tisoč udeležencem iz dna duše s pravim občutkom mogočne akorde skupnega zbora Hajdrihove himne »Jadransko morje« ter jih podkrepil z novimi močmi za nadaljno vztrajno narodno delo. — Slovenska društva! Priglasite se v obilnem številu k tej velepomembni slovesnosti ob obalih Jadranskega morja. Natančnejša pojasnila daje pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku. Okrepi naj se vez slovenskega bratstva, utrdi s skupno slovensko pesmijo živ in nerazrušljiv jez proti skupnemu sovražniku nasilnemu Nemcu in Romanu. Navduši naj skupno vse za skupne cilje, za boljše bodočnost slovanstva nerazrušljivo orožje slovenska pesem.

Najhujši sovražniki otrok

so zlasti poleti se pojavljajoče želodčne in črevesne bolezni. Najboljše varstvo proti temu nudi racionalna prehrana s »Kufek«, ki organizmu dovaja za njegovo gradnjo potrebna živila in ga torej proti boleznim dela odpornejšega. V »Kufek« obsežene rudninske snovi in beljakovine najugodnejše pospešuje tvoritev kosti in mišic. (66)

Politične vesti.

Japonski cesar umrl.

V Tokio, glavnem mestu Japonske, je dne 29. m. m. umrl japonski cesar mikado Mutsuhito, star 60 let. Prestolonaslednik je princ Jošihito, ki je bil vzgojen popolnoma v evropskem duhu in govori tudi angleško, rusko in nemško. Prebivalstvo Tokija zelo žaluje in je v znak žalosti — belo oblečeno.

Punt v Albaniji.

Albanci prodirajo naprej in so zavzeli že več mest. Pogajanja med njimi in vladno komisijo, ki je bila v ta namen poslana v Albanijo, so se razbila. Albanci zahtevajo razpust turške zbornice in nove volitve.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijno mlečnato milo od tvrčke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Vse celovške Slovence in Slovenke vabimo uljudno na vrtno veselico, katero priredi I. koroško tamburaško društvo v Celovcu v nedeljo, dne 11. avgusta 1912, ob 3. uri popoldne v vseh prostorih hotela Trabesinger. Vstopnina 30 h, za vojake 20 h. Na sporedu so: šaloigra, šaljiva pošta, županski urad, kuhana polenta, vinarna, sladličarna, turška kavarna, petje, korian-doli, streljanje, kegljanje itd. itd. Odbor.

Kranjskogorska podružnica S. P. D. vabi na slovesno otvoritev Doma na Vršiču v nedeljo, dne 4. vel. srpana t. l., ob pol 12. uri dopoldne. Spored: Ob 9. uri dopoldne zadnji odhod iz Kranjske gore; ob pol 12. uri dopoldne sveta maša na prostem pred Domom na Vršiču; po maši blagoslovi pianinski dom g. župnik Aljaž; po cerkvenih

Nad deset milijonov gospodinji

se zahvaljuje za svoje mehke lepe roke in snežnobelo perilo
le rabi Schichtovega mila.

obredih pozdrav gostov in otvoritev; petje kranjskogorskega pevskega zbora; harmonika. — Opomba: Iz Kranjske gore do Doma na Vršiču je dve in pol do tri ure hoje. Pot šetalna, zložna. More se peljati z vozom do vrha. Krasen pogled na gore! Dom na Vršiču je elegantno opremljen, ima posebne spalnice in veliko obednico. Bogato je oskrbljen. Posebnih spalnih sob je šest z eno, dvema do tremi posteljami in prostorno skupno ležišče.

Slovensko krščansko-socialna zveza za Koroško se je preselila v svoje prostore v hotel Trabesinger (Velikovška cesta 5), kamor naj se blagovolijo vsa dopisovanja naslavljati.

»Miklova Zala«. Slov. katol. izobražev. društvo v Globasnici priredi v nedeljo, dne 18. avgusta, veliko, pri nas na Koroškem zelo priljubljeno narodno igro »Miklova Zala«, ki izvira iz krasne, splošno znane povesti pokojnega pisatelja gospoda dr. J. Sketa. Igra nam živo predstavlja prizore iz one dobe, ko so siloviti in kruti Turki neusmiljeno morili, požigali in pustošili v slovenskem Rožu. Igra je po povesti jako spretno spisal gospod Jakob Špicar in je bila poleg drugih krajev uprizorjena tudi na slovenskem odru v Celovcu že petkrat z velikim uspehom. Zato naj nikdo iz Globasnice in bližnje okolice ne zamudi ugodne prilike udeležiti se lepe predstave, ki bode uprizorjena 18. t. m. na našem domačem odru. Igralci pridejo tudi iz Celovca. Podrobnejše prihodnjic.

Bilčovs. Katol. slov. izobraževalno društvo »Bilka« priredi prihodnjo nedeljo, dne 4. avgusta 1912, svoj mesečni shod v župnišču v Bilčovsu po sveti maši. Na dnevnem redu je govor, razlaganje knjige o lepem vedenju in petje. — Odbor.

Žvabek. V nedeljo, dne 4. avgusta ob 3. uri popoldne bo društveno zborovanje, na katerem bo govoril dr. Rožič.

Pliberško katol. slov. izobražev. društvo priredi dne 11. avgusta ob štirih popoldne pri Železniku v Spodnjih Libučah veselico s poznano ljudsko igro »Divji lovec«. Med odmori svirajo tamburaši. Vstopnina je po navadi. Otrokom je pristop prepovedan. Ako bi bilo jako slabo vreme, se vrši veselica na Vel. Gospojnico ob dveh popoldne istotam. — Odbor.

Gospodarske stvari.

Poljedelstvo in preživljenje ljudstva sta v ozki medsebojni zvezi. Da bi bilo mogoče pokriti domačo potrebo rži in pšenice ali jo celo prodajati v inozemstvo, je treba dohodke pridelkov še zelo zvišati. Veliko pridelkov je mogoče dobiti le z izdatnim gnojenjem s fosforovo kislino, ker igra ravno fosforova kislina pri izraščanju zrnja glavno vlogo. Najboljša oblika fosforove kisline za zimske setve je po izkušnji Thomasova moka. 400 kg Thomasove moke »zvezdna znamka« za hektar poleg hlevskega gnoja, ali 500 do 600 kg Thomasove moke »zvezdna znamka« poleg kalijevega in dušikovega gnojila mnogo pripomore k zvišanju dohodkov pri žetvi.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori XV. tečaj gospodinjstvo šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem posloplju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg veronauka, vzgojslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisu in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka gospodinja, zlasti se pa

poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gdjenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljava, perilo, t. j. sploh za vse, 32 K, ali za ves tečaj 352 K. Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para črevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemo, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno zvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 15. julija 1912.

Književnost.

Zgodovina katoliške Cerkve. Spisal dr. Anton Medved. Cena vezani knjigi 3 K. — Zgodovina katoliške Cerkve, ki jo je spisal dr. Anton Medved, je prvo v slovenskem jeziku sestavljeno delo te vrste, ki se ne bo samo v naših srednjih šolah (VIII. razred) s pridom uporabljalo, marveč bo vsakemu izobražencu prav prišlo. Pisatelj je kot dober zgodovinar že davno znan, knjiga pa, ki jo imamo pred seboj, je v vsakem oziru vzorna. Dasi so posamezni odstavki kratki, so pa jedrnat in mikavno pisani; zgodovinske dobe se opisujejo objektivno, po najveljavnejših in najnovejših virih, vsi dogodki se pred očujejo plastično, verske, kulturne in umetnostne razmere so živo orisane, posamezne osebe označene tako krepko, da se vtisnejo za vedno v spomin. Zlasti so dobro slikane cerkvene razmere med Slovenci; tako stare kakor srednjeveške in moderne razmere so vseskozi pogojene. Razun dijaka se bo tega dela lahko v največjo korist posluževal duhovnik, ki bo v tem delu kratko, a precizno našel vedno zanesljivega materiala, kadar bo hotel opisovati rast, boje in zmage svete Cerkve tekom človeške zgodovine. Enako bo služila knjiga lajiku, predavatelju, govorniku itd. itd. — Naroči se v K a t o l i š k i B u k v a r n i v Ljubljani.

Kajža s sadnim vrtom in nekaj zemljiščem na prodaj. Več se izve pri upravnistvu »Mira«, št. 31.

Lepo arondirano posestvo v vernberški občini je zaradi bolehnosti poselnika pod ugodnimi pogoji naprodaj. Pri hiši je prodaja mleka, 40 oralov sveta, lepi travniki, njive in sadni vrt. Oglasila na upravništvo »Mira« št. 29.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Brno, 24. julija: 87 60 5 28 76
Linc, 27. julija: 25 41 37 87 18
Trst, 27. julija: 86 83 46 73 33

Tržne cene v Celovcu

25. malega srpana 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	49	24	50	14	80
Rž	20	50	21	62	12	37
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	24	—	—	—	12	—
Oves	24	65	26	—	9	—
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Pižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir) (nova)	14	—	16	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	4	50	6	—	—	—
„ kislo	3	60	4	50	—	—
Slama	3	—	4	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1 „	2	80	3	60	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30	—	—
„ sur. 1 „	2	10	2	20	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ² .	2	60	3	—	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	20	2	60	—	—

Živina	Počrez	100 kilogram.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	350	—	—	—	—	1	1
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—
Junci	300	380	—	—	—	2	2
Krave	286	610	70	74	—	61	34
Telice	312	—	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	168	—	6	6
Praseta, plemena	14	60	—	—	—	250	140
Ovce	—	—	—	—	—	—	—

Urar!

Za dobrega urarja se izučiti se nudi prilika pridnemu fantu, kateri se takoj sprejme pri A. Lečnik-u, urarju, Borovlje in Guštanj.

V založi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vinarjev več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnj. železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopaljšča.

'Slovenska Straža' v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slov. Stražo v Ljubljani.

Nobene utrujenosti

ne občuti marljiv telovadec in dober pešec tudi pri daljšem gibanju, če si oskrbi čevlje - s pristnimi -

Palma

kavčuk podpetniki:

Dobiva se v vseh tozadevnih trgovinah.

Služba cerkvenika

(mežnarja) odda se s 1. septembrom 1912 v Šmihelu pri Pliberku. Več pove župni urad Šmihel pri Pliberku.

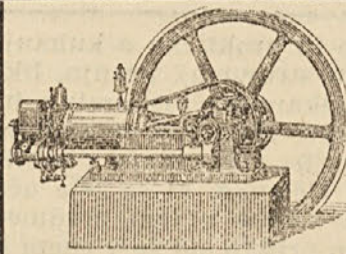
Na obroke!

Kdor želi uro in verižico poceni kupiti, naj zapiše natančen naslov. Vsled ogromnih sklepov razpošiljam po celi Avstro-Ogrski takoj za K 14.— čisto srebrno remontoir uro prve vrste, s tremi srebrnimi pokrovi, fino gravirano, in 14 karatno zlato verižico z najmodernejšim oklepim okovom, c. kr. puncirano, 60 gramov težko, za K 140.— pod najugodnejšimi pogoji za 4 K mesečno. — Takojšnja pošiljatev po povzetju prvega zneska za K 14.—. R. LECHNER, veletrgovina zlatnine, Lundenburg št. 288.

Kajža

s sadnim vrtom se proda prav poceni na Cetinjah blizu župnijske cerkve in trirazredne ljudske šole v Skočidolu. Več pove Jožef Gregori, sedlar na Cetinjah, p. Podravlje (Föderlach), Koroško.

Vsak strokovnjak Vam pove, da so orig. Otmar-motor stabilen ali nepremaklj. in poljedelski stroji iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejitelja brata inženirja Prosch, najboljši in najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Velika češka življenjska zavarovalnica sprejme v vseh krajih na Koroškem zastopnike in akviziterje

na provizijo in tudi na stalno plačo. Pogoje jako ugodne. Posebno prilično za vpokojene uradnike, učitelje, gostilničarje itd. Ponudbe na Poštni predal št. 243 v Trstu 1.

Samo K 4.90 krasna remont. anker srebrna ura za gospode

s tremi močnimi, krasno graviranimi pokrovi na pero, finim anker-kolesjem, tekočim na kamenih, natančno kažoča, 3 leta jamstvo, proti povzetju samo K 4.90. Eksport ur L. Schaechter na Dunaju, XVI/2, Lerchenfelder-gürtel 5.

Neugajajoče se sprejema nazaj.

Edino slovensko narodno podjetje

Hotel Trabesinger

— v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5. —

Podpisani voditelji hotela Trabesinger se vljudno priporočata vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo. — V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slov. romarji in romarice, ustavljajte se samo v edini slov. gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer hoste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditelji hotela

Lojzika in Pepca Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po 4 1/2 % od dne vloge do dne vzičja.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu. Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. Tiske srečke s 4 % obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.